

ПРЕСКЛИПИНГ

29 ноември 2019 г., петък

www.bgonair.bg, 28.11.2019г. ТС "www.bgonair.bg" \f C \l "1"

<https://www.bgonair.bg/a/2-bulgaria/181517-ns-shte-razgleda-byudzhete-na-nzok-i-doo-na-izvanredno-zasedanie-na-3-dekemvri>

НС ще разгледа бюджетите на НЗОК и ДОО на извънредно заседание на 3 декември

Сред най-спорните поправки - категоризацията на местата за настаняване, резервирани чрез онлайн платформи

На извънредно заседание на 3 декември (вторник), Народното събрание ще разгледа на второ четене бюджетите на Държавното обществено осигуряване и на Националната здравноосигурителна каса за догодина. Депутатите гласуваха да дебатира от 11:00 до 20:00 часа.

Бюджетната комисия в парламента гласува днес на второ четене Бюджет 2020.

Редица поправки бяха внесени между двете четения на бюджетите на НЗОК и ДОО, както и на Държавния бюджет.

Сред най-спорните поправки между двете четения на бюджетните закони за догодина е категоризацията на местата за настаняване, резервирани чрез онлайн платформи като Airbnb и Booking. След острата реакция на обществото вчера вносителите - Менда Стоянова от ГЕРБ и Валери Симеонов от Обединените патриоти, обявиха, че са съгласни на обществено обсъждане на темата за облагането на краткосрочно отдаваните под наем имоти, използвани основно за туристически обекти.

Друг такъв момент остават болничните, след като Коалиционният съвет предложи първият ден да бъде за сметка на работника, но по настояване на премиера Бойко Борисов подобен вариант така и не беше оформен като законодателен текст. Въпреки това проблемът остава, а вчера имаше и протест на КТ "Подкрепа" по темата, припомня БНР.

По традиция БСП внесоха алтернативен бюджет и за пореден път предложиха прогресивно подходящо облагане - идея, която управляващите отхвърлят поне до края на мандата си.

Иначе финансовата рамка за догодина е изчислена при ръст на икономиката от 3,3 на сто. За първи път от 11 години насам бюджетът ще бъде балансиран, ако депутатите одобрят предложението от правителството вариант.

www.zdrave.net, 28.11.2019 г. ТС "www.zdrave.net" \f C \l "1"

<https://www.zdrave.net/-/n11303>

Фискалният съвет: В бюджета на НЗОК липсват радикални решения за ограничаване на разходите за лекарства

Съветниците подкрепят предложението Касата да спре да плаща на НАП за събиране на вноски

Надежда Ненова

Фискалният съвет на България подкрепя предложението за отмяна на таксата за обслужване събирането на здравноосигурителни вноски, която НЗОК плаща на НАП. Това става ясно от становището на Съвета към проектозакона за бюджета на НЗОК за 2020 г.

Според Съвета такава такса не се дължи, защото НАП е държавен орган, чиято задача е да администрира публични вземания, вкл. осигурителни вноски, издръжката на НАП се поема от

държавния бюджет и не е логично НЗОК да се поставя в ролята на клиент на НАП, който следва да ѝ плаща за извършените услуги и защото за разлика от данъчните приходи, приходите от осигурителни вноски имат целево предназначение.

„Средствата от здравните осигурителни вноски следва да се използват за здравеопазване, а не за издръжка на данъчната администрация. НАП администрира и осигурителните вноски за фондовете на социалното осигуряване, но не събира такса от тях. Това поставя НЗОК в неравностойно положение“, категорични са от Фискалния съвет.

Фискалният съвет отбелязва като критика, че в бюджета на НЗОК липсват предложения за пакет от мерки (законодателни, икономически, социално-психологически, информационни), с които да се промени подходът към лицата, които не се осигуряват здравно. „От тази гледна точка може да се счете, че предвиденото увеличение на приходи от вноски е оптимистично и е вероятно да е надценено.

Сериозен проблем в здравноосигурителната система са заложените диспропорции между вноските, които държавата прави за осигуряваните от нея лица, и разходите за тяхното здравно осигуряване. За 2019 г. вноската от държавата за едно лице е приблизително 24 лв. при средна от работодатели и работници – 77,8 лв.“, пишат от Съвета.

Той отбелязва, че и в бюджета на ДОО и МТСП не са предвидени средства за медицинското обслужване лицата, които не правят здравни вноски. „Това принуждава лечението на този голям контингент да е за сметка на здравноосигурените лица и води до натрупване на дефицити. Не е реалистично да се разчита и на допълнителни приходи за сметка на населението, защото разходите за здравеопазване за сметка на лицата се увеличават. По данни на Световната банка 50% от здравните услуги се плащат от пациентите, при средно за ЕС от 18 -20%“, пишат от Съвета и отчитат, че въпреки обществените дискусии по отношение на промяна на здравноосигурителния модел за 2019 г. такава не е предвидена, а вноската се запазва в размер на 8% при същото разпределение на нейната тежест между осигурител (60%) и осигурен (40%).

Според съветниците при сравнение със заложените в Законите за бюджетна на НЗОК параметри за 2019 г. и за 2020 г. се наблюдава положителната тенденция за изпреварващ ръст на приходите от здравноосигурителни вноски спрямо трансферите от централния бюджет, но през 2018 г. се наблюдава минимално преизпълнение на приходите от здравноосигурителни вноски (2 622,5 млн. лв. спрямо 2 556,3 млн. лв.). Вследствие на това преизпълнение при сравнение на Закона за бюджета на НЗОК за 2019 г. с очакваното изпълнение за 2018 г. се наблюдава противоположна (негативна) тенденция – растежът на приходите от вноски (8,4%) е по-нисък от този на трансферите (10,5%), т.е. делът на здравните вноски от общите приходи е приблизително 66,1%, а на трансферите – 32,4%. Така се затвърждава тенденцията от 2016 г. Общият дял на неданъчните приходи е незначителен, но те бележат номинален ръст от 2 259,8 хил. лв. или 12,9%.

„Увеличението на приходите от здравни вноски се дължи в най-голяма степен на увеличението на минималната работна заплата, осигурителните прагове, максималния осигурителен доход и осигурителния доход за земеделските производители. Част от тези мерки обаче имат негативен ефект върху данъчните приходи, тъй като разходите за осигурителни вноски намаляват данъчната основа. Не е реалистично да се очаква значително повишение на събираемостта, тъй като тя се увеличи чувствително в последните години“, пишат съветниците.

„Делът на средствата за болнична помощ се запазва около 49,8%, при средни равнища е ЕС от около 30%. Предвидени са мерки за ограничаване на разкриването на нови болници и разширяване на дейността им.

Липсват радикални решения за ограничаване на разходите за лекарства, които достигат до 30% от бюджета, при средно равнище за страните от ЕС 15- 18%. Отново се предвижда ръст на лекарствата за злокачествени заболявания, които достигат до 466,6 млн.

лв., което е около 9,8 % от бюджета на касата. В бюджета се предвижда поредния ръст на лекарствата от 11,2%. Разходите за лекарства достигат до 1 243 800 хил. лв.

Предвидено е да се уредят постепенно плащанията от натрупаните задължения за лечението на осигурените лица в чужбина. Дължат се повече от 260 млн. лв.

"Не е изяснен реда и източника за погасяване на задълженията на болниците - около 500 млн. лв., които в голямата си част са от държавни и общински болници. Има реална опасност погасяването на задълженията да е за сметка на предвидените за 2019 г. средства за болнична помощ, което допълнително ще дебалансира бюджета на системата. Тревожно е състоянието на общинските болници, голямата част от които са пред фалит. Липсват мерки за запазването им като система, която пряко обслужва повече от 2 милиона души, главно хора с ниски доходи и възможности", отчита Фискалния съвет.

VINF 13:57:[01 28-11-2019](#)

MN1353VI.003

Пловдив-икономическа полиция- акция

Икономическа полиция, ДАНС и Прокуратурата разбиха в Пловдив канал за източване на Здравната каса

Пловдив, 28 ноември /Дима Шопова, БТА/

Икономическа полиция, ДАНС и Прокуратурата разбиха днес в Пловдив канал за източване на пари от НЗОК, с което са нанесени щети в размер над половин милион лева.

Това каза Районният прокурор на Пловдив Чавдар Грошев на съвместен брифинг с директора на ОД МВР старши комисар Йордан Рогачев.

Задържан лекар психиатър, който чрез лични лекари от Пловдив, Първомай, Кричим, Карлово и други общини е поставял фалшива диагноза "Параноидна шизофрения". Измамата се е извършвала чрез неистински документи.

В схемата са вкарани 52 пациенти, които нямат нищо общо със заболяването, като част от тях дори не живеят в България. По думите на Грошев са изписвани три вида лекарства, като една ампула струва между 700 и 900 лева. Медикаментите се получавали от няколко аптеки чрез поставени лица, след което се продавали на черния пазар.

www.btv.bg, 28.11.2019г. ТС "www.btv.bg" \f C \l "1"

<https://btvnovinite.bg/bulgaria/arestuvaha-psihiatarka-za-shema-s-iztovane-na-sredstva-ot-nzok.html>

Арестуваха психиатърка за схема с източване на средства от НЗОК

Намесени са 52-ма пациенти, а медикът продавала на ампули за шизофрения на черния пазар

Емил Кацаров

Психиатърка от Пловдив е арестувана заради схема за източване на здравната каса с близо половин милион лева. Това съобщи от пловдивската районна прокуратура.

Медикът фалшифицирала прегледи на пациенти и незаконно получавала скъпи ампули с лекарства за шизофрения, които след това пласирала на половин цена на черния пазар. Една ампула от медикамента струва между 700 и 900 лв.

В схемата са намесени 52-ма пациенти, които никога не са били прегледани и диагностицирани с шизофрения. Специални мулета отивали до аптеките, за да получат безплатно осигурените от НЗОК лекарства. За услугата получавали по 30 лв. от психиатъра. Потърпевшите пациенти са от 5 различни общини в Пловдивска и Пазарджишка области.

В кабинета на психиатъра е открит фалшив печат на РЗОК. Тепърва ще се разследва дали в престъпната схема са намесени лични лекари и служители на Касата.

ТС "В. Марица" \f C \l "1"
29.11.2019 г., с.7

Аналогичен случай от 2018-а

Служители ужилиха фонда с аптеки фантоми

Подобен скандал с източване на Здравната каса гръмна в Пловдив през май 2018 г. Чрез аптеки фантоми от РЗОК в Пловдив в рамките на година са присвоени 1,1 милиона лева. При акция бяха арестувани четирима души. Това са директорът на дирекция „Договаряне и контрол на изпълнението на медицинската, дентална помощ и аптеки“ в РЗОК Иван Деспотов, служителят на Касата и негов подчинен Владимир Манев, собственикът на верига аптеки Александров и подставеното лице посредник Димитър Йотинов. В хода на разследването се установи, че Деспотов и Манев са източили над 1 млн. лева от Здравната каса чрез дублиране на рецепти за скъпоструващи лекарства за хепатит С и цироза, изписвани на един и същ пациент. Още при задържането им бе установено, че част от банкнотите, намерени в колата, с която двамата се придвижвали, са със същите серийни номера като на купюрите, преведени от обслужващата РЗОК-Пловдив банка към аптеката фантом „Изгрев фарма“. Именно тя е била използвана за източване на Касата, сочат доказателствата. Като обвиняеми освен двамата държавни служители бяха привлечени още собственикът на аптеката Николай Александров и бушонът Йотинов,

на чието име има регистрирани десетки кухи фирми. Александров и Йотинов обаче направиха самопризнания пред съда и скоро бяха освободени под гаранция.

Деспотов и Манев бяха в ареста 8 месеца, след което бяха освободени, тъй като в този срок не им беше повдигнато обвинение.

www.dnevnik.bg ТС "www.dnevnik.bg" \f C \l "1", 28.11.2019 г.

https://www.dnevnik.bg/evropa/2019/11/28/3998324_evrokomisiiata_bulgarskoto_zdraveopazvane_e_skupo_s/

Еврокомисията: Българското здравеопазване е скъпо, с грешна структура и спорна ефективност

Разходите за здравеопазване в България растат неотклонно през последните 15 години, но основната причина са парите, които хората плащат от джоба си. В действителност системата в момента зависи поравно от частните и публичните изходи за финансирането ѝ, като делът на бюджетните средства (52%) намалява през последните години. При това 14% от населението дори не е обхванато от системата на вноски за здравеопазването.

Тези и много други неприятни за България констатации се съдържат в разпространения днес от Европейската комисия доклад за състоянието на здравеопазването в ЕС заедно с национални профили. В тях се отбелязват някои от най-значимите тенденции в трансформацията на тези системи, а сравнителни графики дават представа къде е всяка от държавите по някои от важните най-вече за потребителите критерии.

По много от тези критерии България не изглежда никак добре. Ето още от заключенията в българския профил:

- въпреки значителното подобряване от 2000 г. насам на прогнозната продължителност на живота България регистрира най-ниския показател в ЕС
- силно доминира рискът от фактори като пушене, пиене на алкохол и нездравословно хранене, което допринася за висока смъртност от инсулт, исхемична болест на сърцето и рак на белите дробове
- относително слаба е първичната превенция и агитацията за здравословен начин на живот, което се отразява на високия дял на предотвратими смъртни случаи
- системата на здравеопазването не успява да лекува ефективно и навреме пациентите, което се вижда от това, че България е на четвърто място по смъртност от предотвратими състояния и заболявания
- всяка пета болнична процедура може да се извършва в доболничната помощ
- всяка десета хоспитализация и свързаните с нея процедури могат изобщо да бъдат избегнати, ако пациентът имаше достъп до доболнична помощ
- недоразвитата първична и превантивна грижа отчасти обяснява високите показатели на болнична активност и хоспитализации в България
- силният ръст на броя на болничните легла в градовете и в частния сектор в същото време подсилва концентрацията на този тип услуги въпреки опитите да бъде овладян този процес и да бъде подсилена доболничната грижа.

Макар да е страната с най-ниски доходи и заплащане на труда, България е първа в ЕС по дял на частните разходи (47% от всички разходи за здравеопазване в страната), а това означава, че бедните хора не могат да си позволят здравни грижи.

От структурата на това, което българите плащат от джоба си (включително през частни здравни фондове), се вижда, че най-големият дял се пада на лекарства и медикаменти. Следват разходите за доболнична грижа. В доклада се изтъква и "значителният дял" на това, което пациентите плащат като "благодарност" на лекарите.

"През последните 10 години значително намаля дефицитът от медицински и дентални услуги, но днес се е оформила значителна разлика между хората с високи и ниски доходи за това, което могат да си позволят." Противно на предразсъдъците, че причина за такова заключение са ромите, в доклада се посочва, че без здравни вноски и средства за лични разходи за здраве са хората, останали продължително време без работа, и тези в райони с недостатъчно възможности.

Тук става дума и за проблем с концентрация и свръхконцентрация на здравни обекти, услуги и професионалисти, което предизвиква дефицит в селските райони и свръхпредлагане в големите градове.

Недостигът на специалисти - най-вече на медицински сестри и лични лекари - спъва развитието на първичната помощ и разширяването обхвата на услугите в райони с ограничен достъп до тях.

www.econ.bg, 28.11.2019г. ТС "www.econ.bg" \f C \l "1"
<https://econ.bg/- l.a i.776829 at.1.html>

Бюджетът на държавата, Здравната каса и Осигурителния институт минаха на второ четене в ресорната комисия

Преди първото гласуване на Бюджет 2020 на 13 ноември финансовият министър Владислав Горанов го като добре балансиран. Сред набелязаните цели са увеличаване на учителските заплати, за инфраструктура и за отбрана

Минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст става 250 лева. От 400 на 420 лева се увеличават осигуровките за земеделските стопани и тютюнопроизводителите, решиха депутатите.

Второто четене на бюджета на НОИ проследи социалният министър Бисер Петков. Запитан от журналистите дали от 1 януари може да има нов режим за изплащането на болничните, той подчерта, че това е нереалистично.

„Времето е твърде малко да се намери работещо решение до края на годината“, смята министърът по повод продължаващите дебати и спорове относно изплащането на дните болнични.

Новият бюджет на Здравната каса предвижда с 500 млн. лева повече. За болнична помощ са заложили 2,8 млрд. лв., за лекарства – 1,2 млрд. лв.

От бюджета на здравното министерство ще бъдат заделени повече средства за Спешната помощ, ремонти на лечебници в труднодостъпни райони, за увеличение на заплатите на служителите в системата.

Преди първото гласуване на Бюджет 2020 на 13 ноември финансовият министър Владислав Горанов го като добре балансиран. Сред набелязаните цели са увеличаване на учителските заплати, за инфраструктура и за отбрана.

За БСП това е „бюджет на застоя“, а ДПС не вижда реформи. От КНСБ коментираха, че заложеното увеличение на заплатите в сферата на социалните услуги е недостатъчно и настояха увеличението да е 20%, а не 10%. Поискани бяха още 20 млн. лв. за земеделието.

Новият бюджет е едно добре фризирано дежа вю от предишните бюджети. В него няма нищо ново, коментира в интервю за БГНЕС икономистът от КТ „Подкрепа“ Мика Зайкова.

Бившият зам.-министър на финансите Любомир Дацов заяви, че макрорамката и икономическите показатели са леко оптимистични. „Основната ми забележка е, че правителството не води антициклична политика, а помпа разходите. Определено според мен го правят целенасочено. Определено се опитват да стимулират определен брой политики“.

Първото гласуване мина през пленарната зала с подкрепата на 123 депутати.

www.zdrave.net, 28.11.2019 г. ТС "www.zdrave.net" \f C \l "1"
<https://www.zdrave.net/-/n11305>

Документалният филм на MU-Vi.tv е спечелил сърцата на публиките в Берлин и Варна

Документалният филм на MU-Vi.tv „Варна – сцена на мултинационални младежки общности“ спечели сърцата на публиките в Берлин и Варна, съобщиха от МУ-Варна.

Филмът бе представен пред варненската публика на две прожекции - в Математическа гимназия „Д-р Петър Берон“ и в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. На премиерата са се събрали множество чуждестранни и български студенти, ученици, преподаватели и гости. Голяма част от младите хора споделят, че припознават себе си в историите на участниците и искрено са се забавлявали по време на прожекцията. Във филма участват млади хора от Германия, Франция, Испания, Сирия и Китай, които живеят, учат и работят във Варна.

Кино дебютът на международна сцена на телевизията на Медицинския университет-Варна се е състоял със съдействието на Културния институт на България в Берлин. Сред гостите на мероприятиято са били извънредният и пълномощен посланик на Република България във ФР Германия г-жа Елена Шекерлетова, директорът на Българския културен институт в Берлин г-н Борислав Петранов, ръководителят на службата по търговско-икономически въпроси в Берлин г-жа Анета Груйчева, председателят на Българския съюз по балнеология и спа туризъм Сийка Кацарова.

Проектът се осъществява със съдействието на фонд „Култура“ на Община Варна.

Вижте видео от представянето в Берлин:

https://www.youtube.com/watch?v=TnqZMb55ij8&feature=emb_logo

Вижте видео от представянето във Варна:

https://www.youtube.com/watch?v=6vaRyOZu524&feature=emb_logo

ТС "В. Струма" \f C \l "1"

29.11.2019 г., с. 12-13-14

Преизбраният ректор проф. Б. Юруков: Разкри5ваме медицински факултет в ЮЗУ, а когато за начало да обучаваме помощник-фармацевти и помощник-лекари

Мощен център за компютърно управление на физичните процеси с участието на изкуствен интелект, за електронно здраве – дистанционна диагностика, за разработване на периферни устройства е за новите поколения комуникационни 4G и 5G мрежи сред амбициите на новия-стар ръководител

"Сред основните стратегически цели на нашия университет трябва да бъде и създаването на медицински факултет, в който да се провежда обучение по специалност "Медицина", това обяви ректорът на ЮЗУ "Н. Рилски" - Благоевград проф. д-р Б. Юруков при представянето на кандидатурата си за втори мандат пред членовете на общото събрание. Той призна, че това е трудна и скъпоструваща задача, постигането на която обаче би допринесло за устойчиво развитие на Югозападния университет. Затова в следващия мандат /2019-2023 г./ според проф. Юруков трябва да бъдат предприети дейности за изчистване на логистиката на процеса и осигуряване на държавна подкрепа за тази цел. "Като за начало, за да има присъствие университетът в тази област на висшето образование, може да се опитаме да реализираме обучение за помощник-фармацевт и помощник-лекар", обяви част от амбициозната си управленска програма ръководителят на университета. Като друг приоритет бе посочен и увеличаване дела на студенти в платена форма на обучение, включително и на чужд език, както и проектната дейност. В тази връзка през последните няколко години се осъществявала подготвителна дейност. На базата на това според проф. Юруков в ЮЗУ ще бъдат надградени мощен център за компютърно управление на физичните процеси с участието на изкуствен интелект, център за електронно здраве за дистанционна диагностика в труднодостъпни и рядко населени места в региона, както и център за разработване на периферни устройства за новите поколения комуникационни 4 G и 5 G мрежи.

"Основната линия, по която трябва да се работи, е разширяване на дейностите в университета, а не свиване. Това ще позволи и развие кадровия състав. Възможни решения в тази насока са обучение по интердисциплинарни програми, привличане на чуждестранни студенти, сключване на договори за двойни дипломи, организиране на квалификационни курсове, привличане на повече докторанти и осигуряване на 13-та стипендия за най-добрите", изложи още от вижданията си за развитието на най-голямото висше училище в Югозападна България проф. Юруков. Той акцентира и че е абсолютно необходимо да се развие връзката на завършилите ЮЗУ в няколко направления, сред които и търсене на възможности за допълнително финансиране на университета чрез дарения, спонсорство и други.

"Няма да обещаю на студентите, че няма да се вдигат таксите, за да бъдат благоразположени към мен. Има неотменими закони в този свят, има инфлация и искаме-не искаме таксите се вдигат, но имате стипендии, които също се вдигат /тук проф. Юруков попита главния счетоводител с колко са се вдигнали стипендиите за мандата и получи отговор: с 50 процента/. Значи няма как да не вдигаме таксите за обучение, за общежитие, но се вдигат и стипендиите. И заплатите очевидно ще растат, но това трябва да става внимателно, защото е важна

финансовата устойчивост", категоричен бе ректорът. Той поднесе и, по думите му, подарък към присъстващите, като съобщи, че точно в деня на общото събрание кметът на Благоевград инж. Румен Томов е разрешил районът около Първи учебен корпус да се облагороди. Така сега, наред с плочките, ще се изгради и амфитеатър, както и водна каскада с воден цикъл. Както "Струма" писа, проведеното завчера отчетно-изборно събрание продължи 8 часа и бе съпътствано с множество предложения, изказвания, явни и тайни гласувания, предложения за прекратяване на предложенията...

Един от въпросите, "разбунил духовете", бе по колко минути да се отпуснат на 5-имата кандидати за ректори /проф. д.н. Иван Мирчев, доц. д-р Траян Попкочев, проф. д-р Георги Апостолов, проф. д-р Антони Стоилов и проф. д-р Борислав Юруков/, за да представят своите програми за управлението и визията за развитието на университета. По въпроса постъпиха три предложения: изложенията да бъдат съответно до 15 минути, и 10 минути, а някои /в това число и проф. Юруков, който гласува "за"/ очевидно смятаха, че и 5 минути са достатъчни за изслушването на претендентите за най-високата ръководна университетска длъжност. Срещу това открито се обяви проф. д.н. Иван Мирчев, който пред микрофона заяви, че е, меко казано, несериозно да се мисли, че за 5 минути някой може да изложи своите доводи и виждания. В крайна сметка със 139 гласа за 10 минути, 42-ма за 5 минути и 82-ма за 15 минути бе прието второто предложение /за десетминутни представяния/.

Пръв по реда на подадените заявления за поста пред 305-имата присъстващи членове на общото събрание се изправи проф. д.н. Иван Мирчев. В краткото си представяне за тези, които не го познават, той обясни, че работи в ЮЗУ от 38 години. 8 години е бил ректор и също толкова научен секретар на университета, 6 г. зам. ректор. Също така е бил декан, зам. декан и ръководител катедра, председател на общото събрание, директор на университетското издателство, заместник- председател на Съюза на математиците в България и притежава 24-годишен административен опит. Проф. д.н. Иван Мирчев говори за своето управление на университета за максимално допустимия срок от два последователни мандата/от 2007 до 2015 г./, сегашното състояние на висшето училище и мерките, които според него трябва да бъдат предприети. Бившият ректор направи, по мнението на мнозина, разтърсващо признание по отношение на наследника си проф. Юруков, който бе зам. ректор по време на неговото управление. "Колеги, считам за мой дълг да се извиня на Вас за случващото се през последните 4 години. Юруков беше член на екипа ми и му се доверих. Сгреших. И други грешки съм правил като ректор. Няма безгрешни хора*", призна проф. Мирчев. Той обясни, че когато е бил избран за ректор през 2007 г., е наследил 3.7 млн. лв., а след втория си мандат през 2015 г. е оставил в касата на университета 21.5 млн. лв. Междувременно по време на голямата финансова криза и въпреки намалената базова субсидия от 969 на 690 лв., средната работна заплата в ЮЗУ от 681 лв. е станала 1456 лв., или има ръст от 214 процента. През периода на управлението му са разкрити 3 нови факултета, с нови, скъпо субсидирани от държавата специалности. Наред с това са били ремонтирани и двете студентски общежития, построена е многофункционалната спортна зала за 2.5. млн. лв., откритите спортни площадки, учебен СПА център, а като публична държавна собственост ЮЗУ безвъзмездно придобива имоти за над 50 млн. лв. "Говорим за това какво се случваше в университета и какво вече не се случва през последните 4 години. С изключение на предизборните месеци, разбира се. Три години и половина заплатите не трепнаха. Непрекъснато се внушаваше усещане за криза, несигурност, структурни и кадрови промени -разбирайте съкращения. Пет пъти чух за някакви 720 хил. лв., дадени от МОН за плочките пред ректората. Само за първите 4 години от мандата ми получихме 7.2 млн. лв. от МОН, т.е. 10 пъти повече", изтъкна бившият ректор. Той говори и за това как в началото на управлението му е имало 17 чуждестранни студенти, в края на мандата му са нараснали до 350, а сега са наполовина, и от това университетът годишно губи по 750 хил. лв. Проф. д.н. Ив. Мирчев повдигна и въпроса защо при бюджет от над 42 млн. лв. годишно се вдигат студентските такси, за да се вкарат някакви 80-100 000 лв. в приходната

част, и обяви, че ако бъде избран, веднага ще поиска от Академичния съвет 4-годишен мораторум върху увеличението на студентските такси.

"Кадрово умираме и остаряваме. Университетът ни с бавни, но сигурни стъпки, върви назад. А оправданието за това е като оправданието за срива на българския туризъм. Виновно ни е "международното положение". Виновна ни е рейтинговата система, демографската криза. Някой друг все ни е виновен", заяви проф. Мирчев и посочи конкретни мерки и действия, за да се излезе от кризата, която според него ще доведе до закриването на университета.

Като един от приоритетите бившият ректор посочи смяна на стила на управление - заплахи, четене на чужда лична кореспонденция, обещания, следене "кой с кого говори". Да се върне практиката за изнесени съвместни магистърски програми с БАН, както и разработването на такива съвместно с други висши училища, тотално да се смени подходът за намиране на чуждестранни студенти, реално обучение на английски език за чужденци, изготвяне на мандатна програма с участието на всички декани, ръководители на катедри, както и на всеки, който има какво да предложи, налагане на нов модел на обучение по метода на т.нар. "обърната класна стая" /лекционна зала/, заплатите на всички - и администрация, и преподаватели, да се увеличат с 40-50%, бяха част от предложените мерки.

"Помните ли какво каза Ал Пачино в края на филма "Усещане за жена": "За някои ампутирани органи има протези". Аз бих казал: Когато е ампутиран духът на един университет - за това протеза няма", приключи изказването си проф. д.н. Иван Мирчев.

Следващият кандидат доц. д-р Траян Попкочев, който също има повече от 20-годишен административен опит като ръководител катедра, зам. ректор, декан на факултета по педагогика, подчерта, че е нямало да говорят толкова дълго, ако е имало по-друга академична култура и е била дадена възможност на всеки един от кандидатите да изложи своята програма на сайта на университета. "Но тъй като единствено ректорът имаше правомощия, той реши, че не трябва да се прави това", коментира доц. д-р Т. Попкочев. По този повод представители на академичната общност разясниха, макар и неофициално, че в редица български университети, като Софийския и Пловдивския, се определят дни, часове и кандидат-ректорите обсъждат своите платформи със студенти, преподаватели... Така претендентите за поста могат спокойно да отговарят на въпроси, да обсъждат идеите си, а не да бързат да представят всичко, и то за 10 минути. В изложението си доц. Попкочев анализира предизвикателствата като демографската криза, силната конкуренция между висшите училища, смяна модела на финансиране, непрекъснатото развитие и обновяване на информационните и образователни технологии.

"Всеки един от деканите работи при ограничена автономия. Нито един от факултетите при нас няма разработен вътрешен бюджет, при положение че това нещо е в сила от 2016 г. Още колко искате да чакате? Как се управлява основно звено, когато нямате никакъв ресурс?", повдигна въпроса бившият декан на факултета по педагогика.

Доц. Попкочев говори и за дисбаланса между студентите в отделните специалности и професионални направления, загуба на темпо при осъвременяване на формите и технологиите за образование, почти нулевата електронна доставка на учебно съдържание, ниската екипност.

Доц. д-р Т. Попкочев обяви и своите конкретни приоритети, задачи, групирани в 5 области: образователната политика, политиката за привличане на студенти и докторанти, по научноизследователската дейност, в университетския спорт и изкуства, управленската политика.

Стегнато, кратко, с послание и признание в чисто човешки план бе изложението на досегашния заместник-ректор по научноизследователската дейност и докторантското обучение проф. д-р Георги Апостолов, който работи в ЮЗУ от 30 години. Притежаващият също богат управленски опит проф. Апостолов изтъкна, че усилията му винаги са били насочени към това университетът да се превърне в модерно европейско висше училище със силен научноизследователски компонент, с авторитетен профил в областта на изкуствата и спорта.

И най-важното - благоприятна и добронамерена среда и стимулиращи условия за всички работещи, защото хората са най-ценният ресурс на университета. Проф. Апостолов сподели и че последните 4 години старателно е изпълнявал задълженията си на заместник-ректор, дал е всичко от себе си, за да допринесе за отличното представяне по време на институционалната акредитация. Бил е постоянно,

от сутрин до вечер, на разположение дори и през ваканциите, почивните дни, празниците.

"Трудът ми беше ценен, получавах многобройни жестове на признателност и благодарност. Не чух една лоша дума за себе си, нито една критика, бележка или упрек. Не обидих никого. Бях винаги добронамерен и отзивчив. Такова е моето разбиране за академично общуване, чувствах се щастлив. Всичко това се промени, когато обявих кандидатурата си за ректор. Така сякаш извърших тежко криминално престъпление. Много хора се отдръпнаха от мен, кабинетът ми опустя, телефонът ми замлъкна. Чух злословия от колеги, на които съм помагал, слухове за себе си, от които се изненадах", призна проф. Апостолов, а цялото общо събрание - 305 човека, слушаше изказването му в пълна тишина. Говорейки с факти, проф. Апостолов разкри и как на 9 юли ректорът проф. Юруков го поканил на разговор и му е предложил да продължи на същата позиция, при евентуален втори мандат.

"Аз му поставих едно-единствено условие - да получа достатъчно гаранции, че ще бъде действително негов заместник не на проф. Миланов, какъвто се чувствах през целия мандат. Проф. Юруков ми отговори, че няма да се раздели с него, че продължават заедно, защото му дължи много. Аз отговорих, че при това положение ще помисля. Проф. Юруков никога повече не ме покани на разговор. Ролята на проф. Миланов в университета е всеизвестна, неговото влияние е огромно, намесата постоянна - навсякъде и във всичко. Той винаги е ректорът, независимо от обстоятелствата. Присъства на всеки разговор, на всяка среща, на събития в страната, посещения в чужбина. Той беше и е заместник на всички комисии, на които бях председател, и непрекъснато налага мнението си. Надявах се, че след пенсионирането му през месец юли той ще се оттегли или поне влиянието му ще намалее. Напротив, като началник отдел "Европейски проекти", вече без преподавателски и изследователски ангажименти, проф. Миланов се посвети изцяло на управлението на университета. Не знам на какво основание и в какво качество той и до ден-днешен всеки ден, включително събота и неделя, звъни и привиква при себе си декани, ръководители катедри, преподаватели, служители, докторанти, студенти... Поставя задачи, търси отговорност, от-

правя заплахи... Ясно е, че това ще продължи в следващ мандат¹, обяви проф. Апостолов. Той бе категоричен, че не се страхува, има необходимите умения, знания и опит, за да развие огромния потенциал на ЮЗУ "Н. Рилски", а в основата на всичко е добронамереният, открит и честен диалог и откритото обсъждане на проблемите.

За появилите се наченки на разпад в ЮЗУ и как всички заедно трябва да се справят с това говори и другият кандидат - проф. д-р Антони Стоилов, който бе заместник-ректор по учебната дейност, а преди това декан на филологическия факултет и ръководител на Катедрата по български език. Той се обяви за възстановяване на академизма в областите на университетска дейност, в които той отсъства, възстановяване на сигурната, спокойна и творческа среда за работа на преподавателския и административния състав и за обучение на студентите, радикално модернизирание на учебната и технологичната среда. Като конкретни стъпки проф. Стоилов посочи възстановяване на хорариума от 2400 часа в учебните планове на бакалавърските специалности, въвеждане на дисциплини, обвързващи най-важното за специалност с изискваните от бизнеса професионални умения на студентите, въвеждане на критериална система за оценяване на дейността на служителите в ректората.

"Нас, преподавателите, ни атестират. Секретарките и инспекторите в учебните служби ги оценяват студентите. Служителите в ректората обаче не ги оценява никой. Вследствие на което, не без съдействие свише, някои от тях започват да демонстрират манталитет на недосегаеми. Там например има служителки, при които, за да отиде по служебен въпрос

преподавател или администратор - без значение кой, трябва поне два дена преди това да се подготвя психически за срещата си с тях. Такова поведение във висше училище е недопустимо", категоричен бе проф. Стоилов, а присъстващи го аплодираха, очевидно запознати за кои служители става въпрос.

След изслушването на 5-имата кандидати започнаха изказванията, коментарите и задаването на въпроси. Ръководителите на някои от основните звена, като деканите на Правно-историческия факултет доц. д-р Николай Марин, на Стопанския доц. д-р Преслав Димитров, на факултета по обществено здраве, здравни грижи и спорт доц. д-р Миглена Симонска, станаха и благодариха на колегите и ректора за съвместната работа. Директорът на дирекция "Образователни дейности" Красимир Папучаров пък разказа как се познават с ректора от 50 години, още като съученици в бившия Техникум по строителство /сега ПГСАГ/ и как през последните 4 години проф. Юруков се е доказал като много успешен управленец.

Иначе по време на цялото общо събрание председателят на Студентския съвет Али Мисанков съвсем спокойно си ставаше от мястото и отиваше при ректора. Какво толкова си говореха и обсъждаха председателят на иначе независимия Студентски съвет и ръководителят на ЮЗУ не бе оповестено, но това се случи пред очите на всички, наред аулата.

Най-бурни коментари породиха въпросът как да се гласува. Председателят на изборната комисия проф. д.н. ген. майор Валери Лазаров предложи, както и досега, да се гласува в 6 отделни урни - в първата Правно-историческия факултет и администрацията, във втората Природо-математическия факултет и Стопанския факултет, и т.н. до 6-ата урна, отредена за 50-те студенти и докторанти. По темата постъпиха общо 7 предложения, като например да се гласува само в една урна или по азбучен ред.

"Опасенията са ни, че ако гласуваме в една урна, след това върху нас може да бъде оказан натиск. Не може ли всеки да гласува към своя факултет", поиска заместник-председателят на Студентския съвет Емил Терзиев, а водещият на събранията проф. д-р Габриела Белова изрази мнение, че това да се извади всеки студент от своя специалност е ще отнеме време. В залата се чуваха и коментари, че трябва да се гласува, както досега, защото винаги така се правило.

"Щом това е желанието на студентите, защо да не се направи. Не забравяйте, че ние сме нищо без студентите и трябва да уважим тяхното искане", заяви доц. д-р Рая Илиева. В крайна сметка предложенията бяха подложени на явво гласуване и се прие да се гласува, както досега, в 6 секции, като студентите и докторантите са в отделна. Така урните бяха поставени във фойето на първия етаж и членовете на общото събрание упражниха правото си на вот. След края на гласуването урните бяха внесени в заседателната зала, а не в аулата, където се провеждаше общото събрание.

"А, не! Нямайте работата тук!", така проф. д.н. Валери Лазаров възпря репортерите от няколко медии, които искаха да влязат в залата за броенето на бюлетините. Все пак ръководителят на катедра "Национална сигурност", който бе председател на изборната комисия в Правно-историческия факултет, се смили над представителите на средствата за масово осведомяване и им разреши да снимат, но само докато бъде отворена първата урна. След това бяха помолени да напуснат и в залата останаха само 30-те човека от комисията.

От 304 гласували проф. Юруков за втори мандат подкрепиха 171 представители на общото събрание. Дали е имало бели или невалидни бюлетини, това не беше съобщено. Преизбраният за втори мандат ректор благодари за подкрепата и увери, че ще положи всички усилия, за да оправдае гласуването му доверие.

"Това е голяма отговорност. Не мога да ви обещавам такова благоденствие, каквото ви обещаваха някои от кандидатите. Най-важното е да запазим устойчивото развитие на университета, едно прогресивно нарастване на доходите и всички да имат възможност да се реализират", каза проф. д-р Борислав Юруков. **СТАНИСЛАВА ДАЛЕВА**